

Vad kännetecknar ett hållbart material?

Tomas Rydberg

IVL

Seminarium, Chalmers

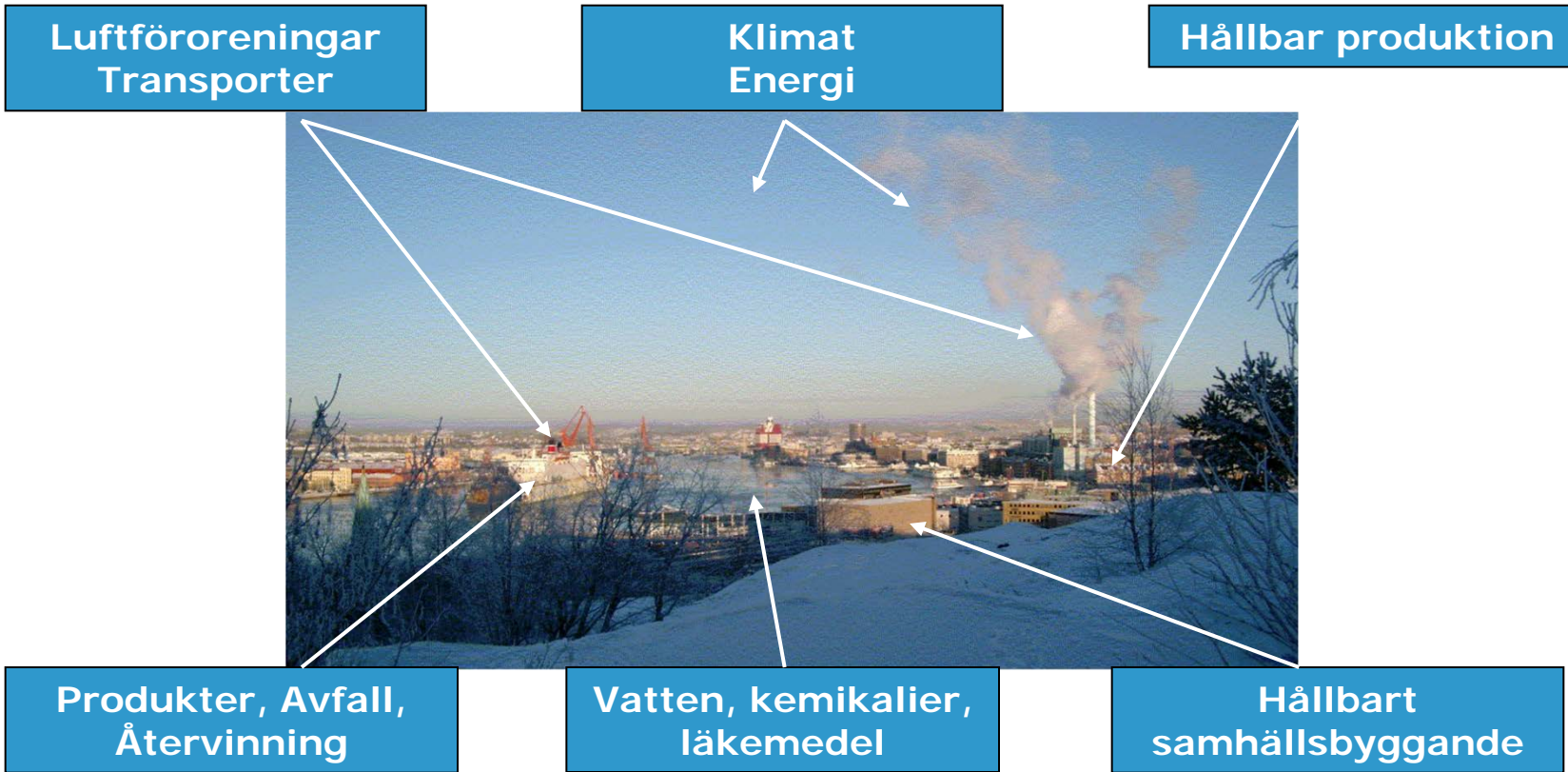
2012-09-10

Ett materials hållbarhet ...

- Avgörs främst av dess tillämpning och förvaltning
- alltså det produktsystem det används i...
- ...och det sätt det (kan) tas om hand efteråt

Disposition

- IVL
- Hållbarhet
- Material och deras hållbarhet
- Slutsatser

200 pers, stiftelseägt, 50/50 (Off/Ftg)

Hållbarhet?

Vad är "hållbart"

"Absolut" hållbarhet

- T ex
- Uttag av naturresurser är max så höga som nybildningshastigheter
- Utsläpp av föroreningar är max så höga som "naturen tål"

"Relativ" hållbarhet

- T ex
- Miljöprestanda för en produkt är "bättre" än för en produkt som tillgodoser minst samma behov och är konkurrenskraftig på marknaden

Material och deras hållbarhet

Energiförbrukning vid tillverkning

Tillverkning material	Ungefärlig energiförbrukning	Referens
	(kWh primär energi per kg)	
Metaller		
Aluminium - Från malm	53	EAA
Stål	11	SSAB
Plaster		
Polystyren (PS)	24	APME
Polyvinylklorid (PVC)	16	APME
Polyeten/Polypropen (PE/PP)	22	APME
Teflon (PTFE)	40	IVL

Emissioner vid tillverkning

- Aluminium från malm
  - Växthusgaser: ca 15000 g CO₂-ekv/kg
- Aluminium från återvunnet mtrl (t ex gjut-
alu)
  - Växthusgaser: ca 1500 g CO₂-ekv/kg
- (Jämför) Stål, varmvalsat
  - Växthusgaser: ca 2000 g CO₂-ekv/kg

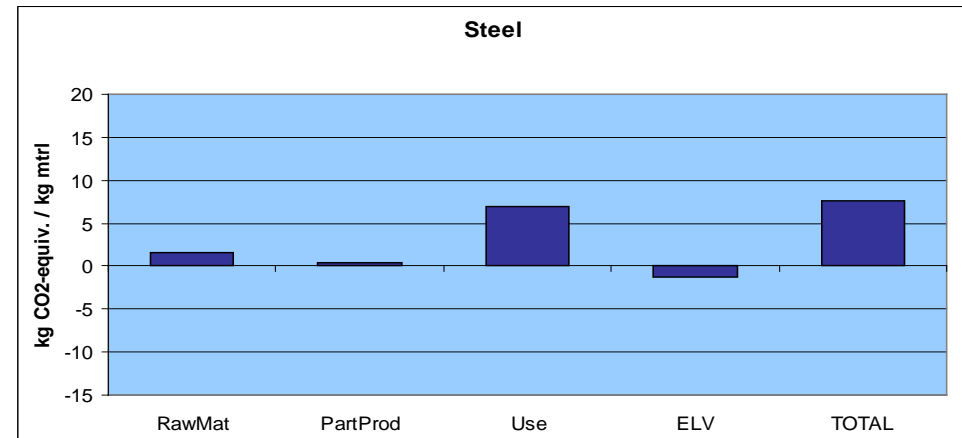
Typiska LCA-profiler

- viktrelaterade
CO₂-emissioner i
olika livscykel-faser

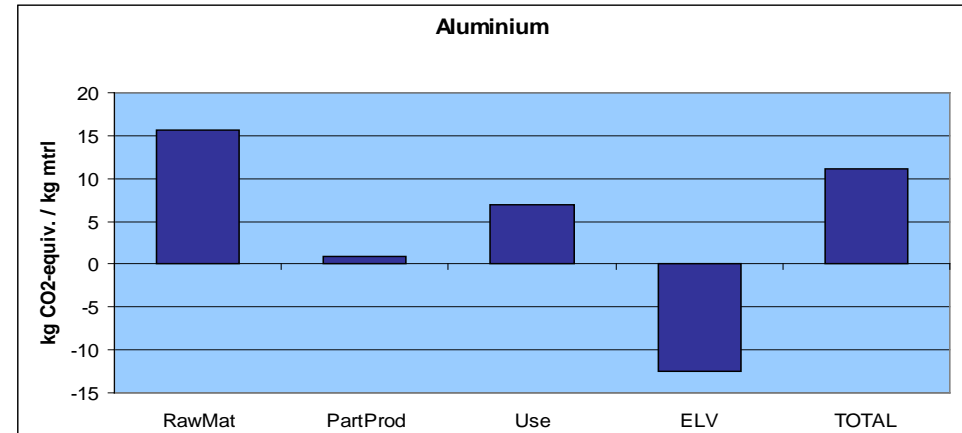
(per kg material i
typisk bil)

=> Återvinning
kritiskt viktigt för
aluminium

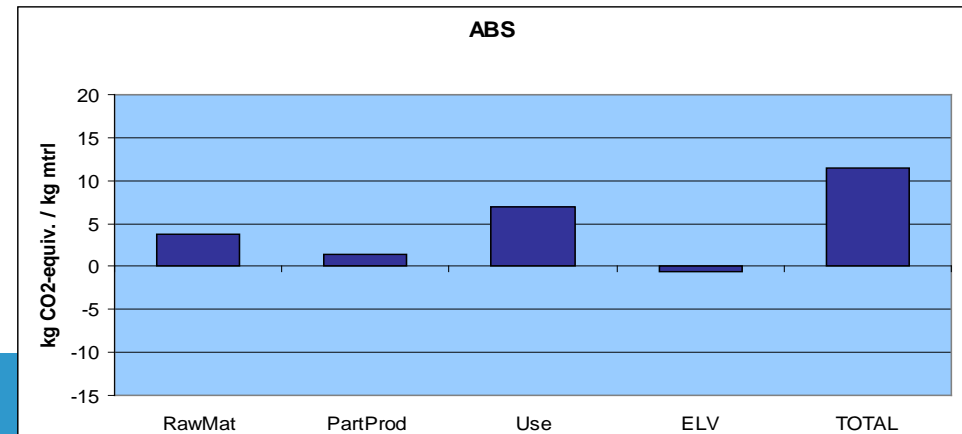
stål
(1 kg)

aluminium
(1 kg)

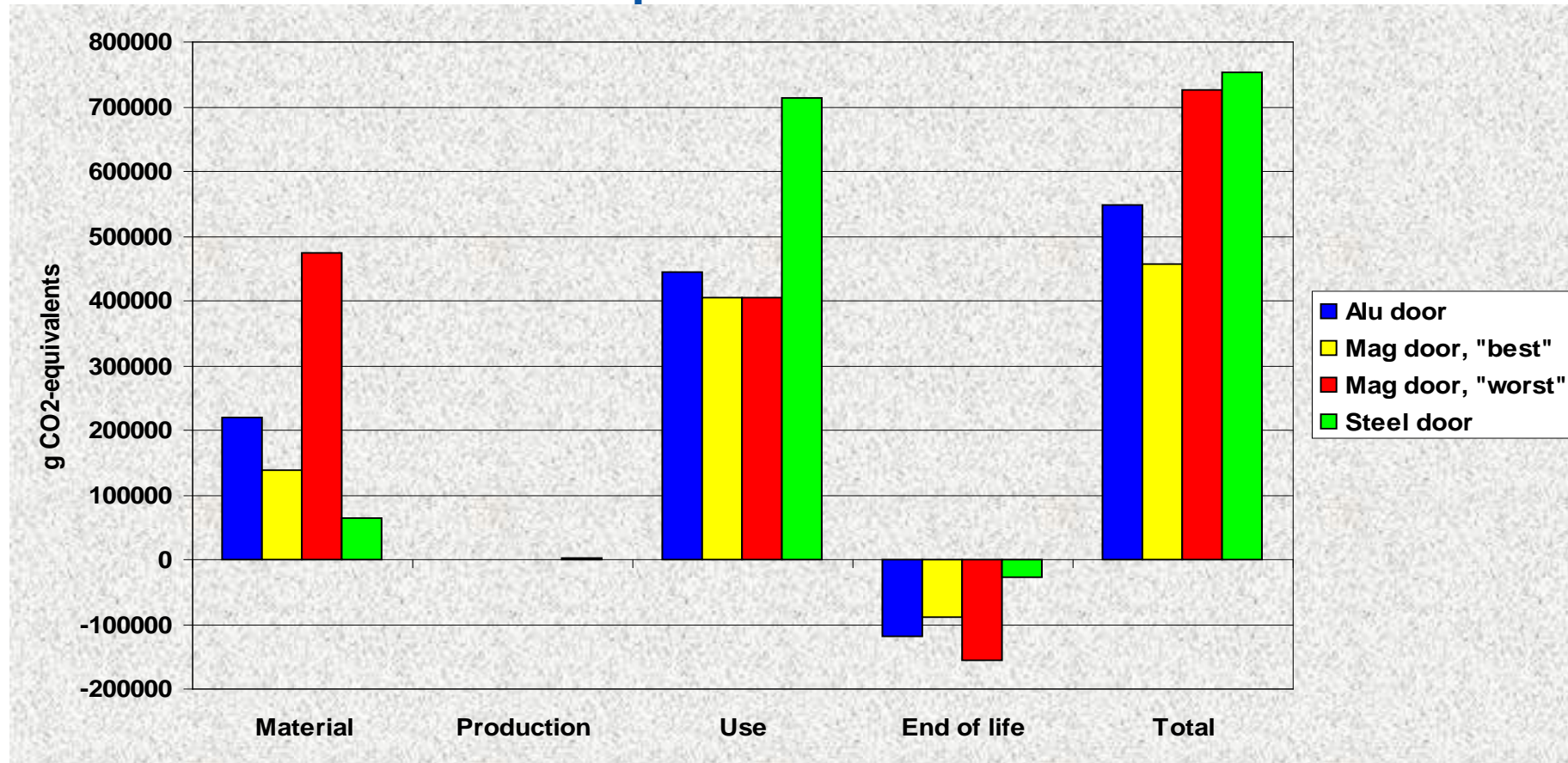
polymer
(här: ABS)
(1 kg)

Miljöjämförelse LCA/GWP

Aluminium - Stål - Magnesium i bilar

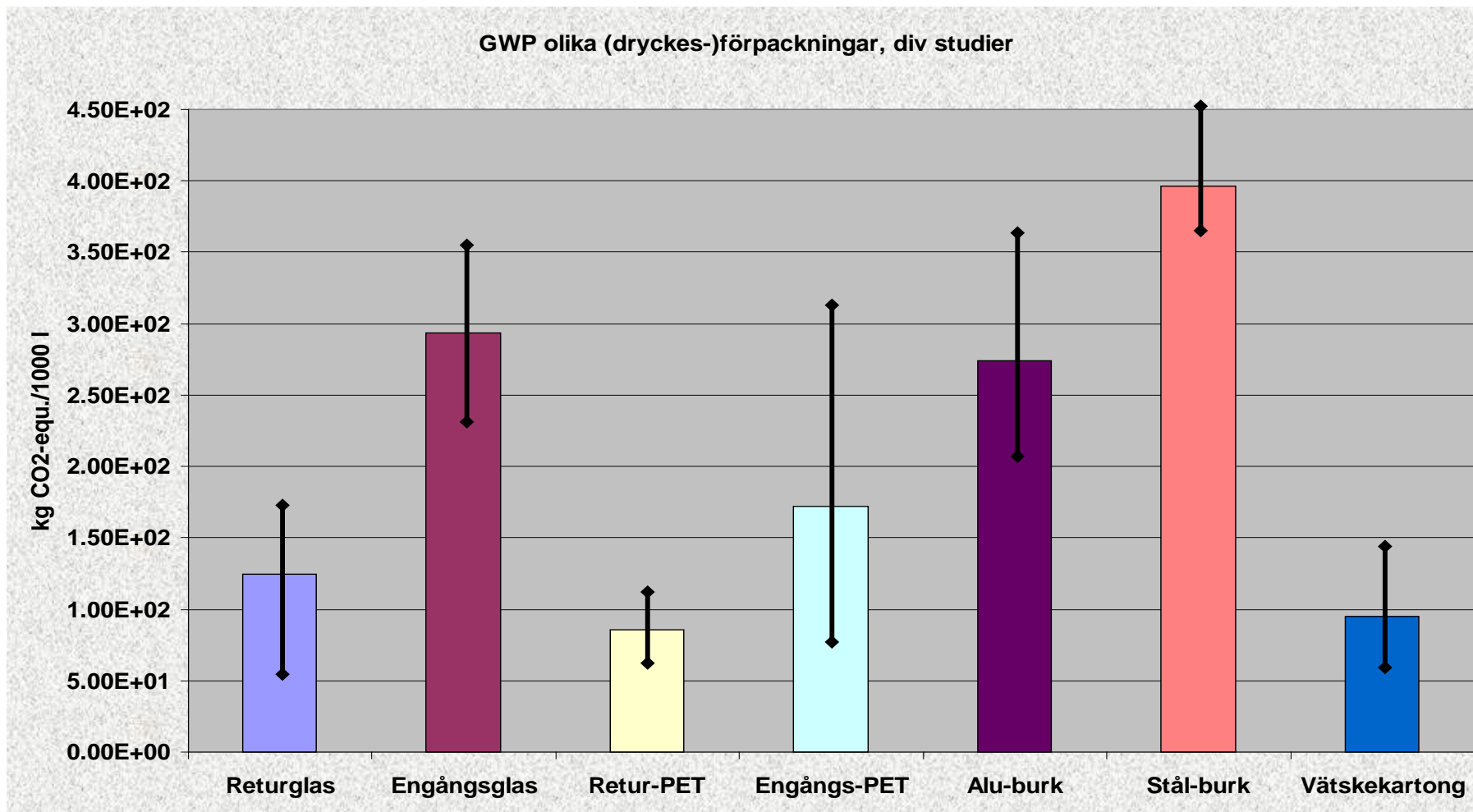
exempel - framdörr

Källa: Magdoor

Materialets miljöprestanda beroende av användningen!

Exempel 1 : LCA/GWP (dryckes)förpackningar

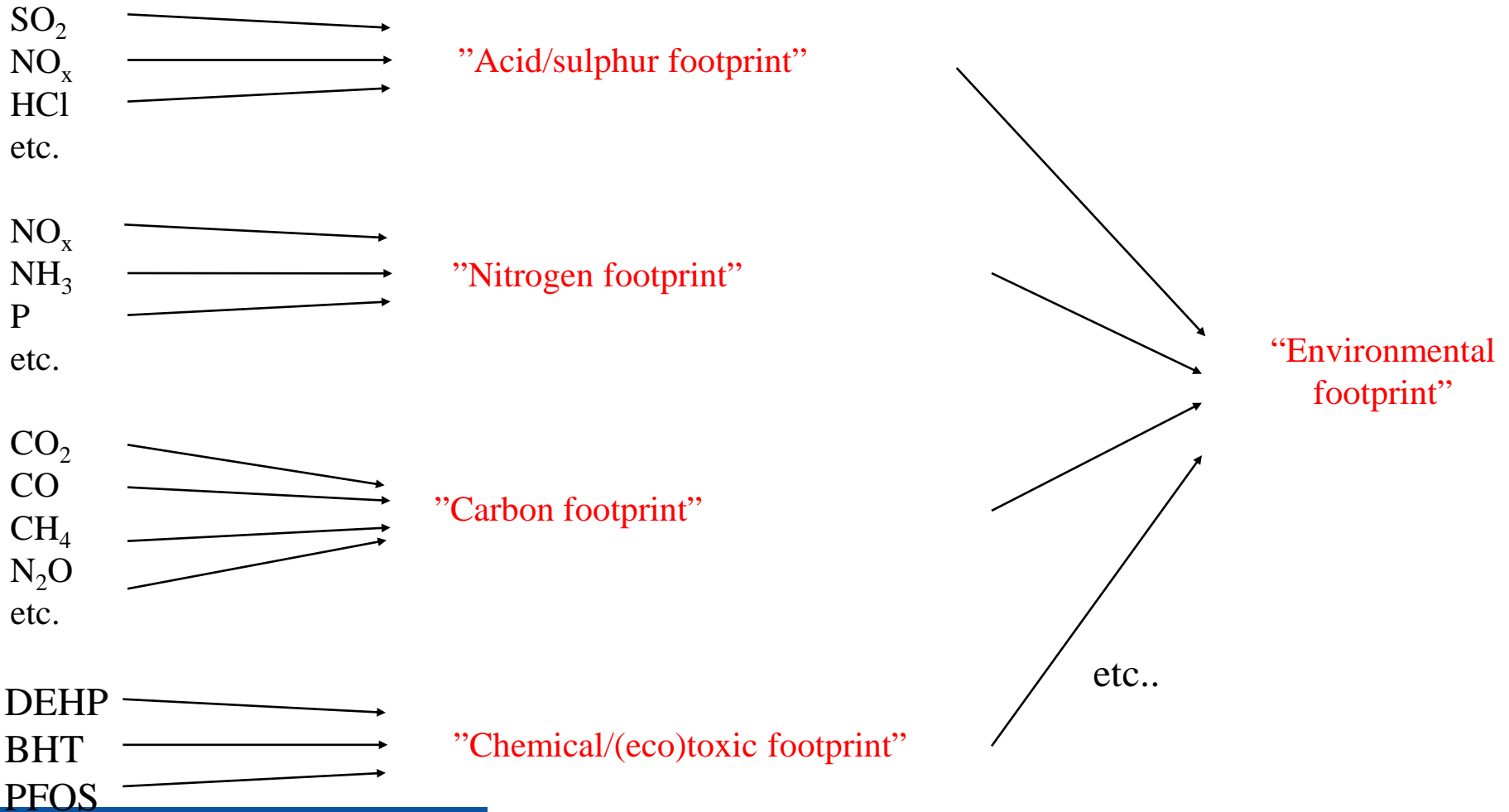
Källa: UBA, DEPA, m fl

Fotavtryck av diverse slag...

*Inventory
parameters*

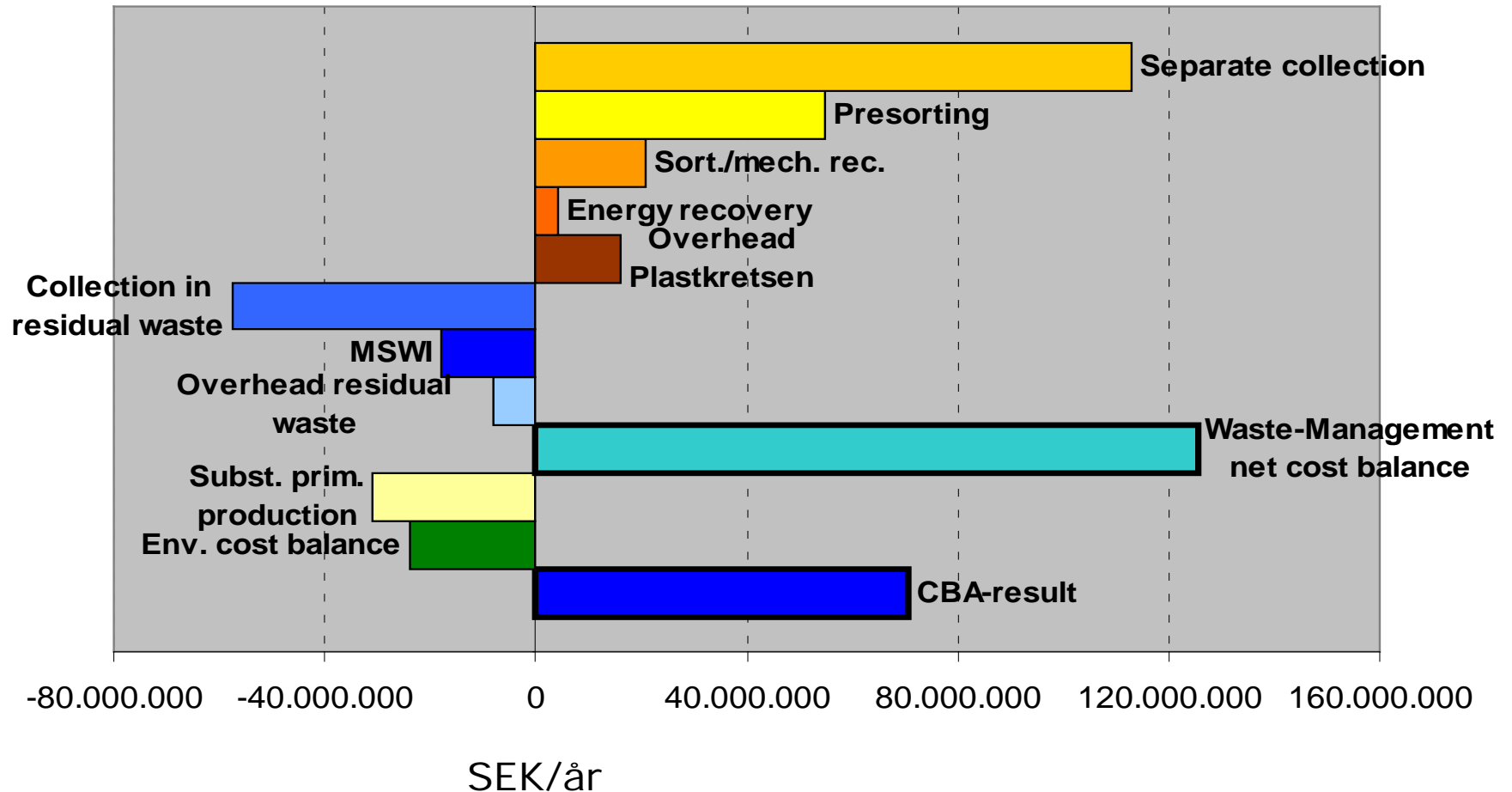
“Midpoint effects”

“Aggregated effects”

Ekonomi och miljöprestanda

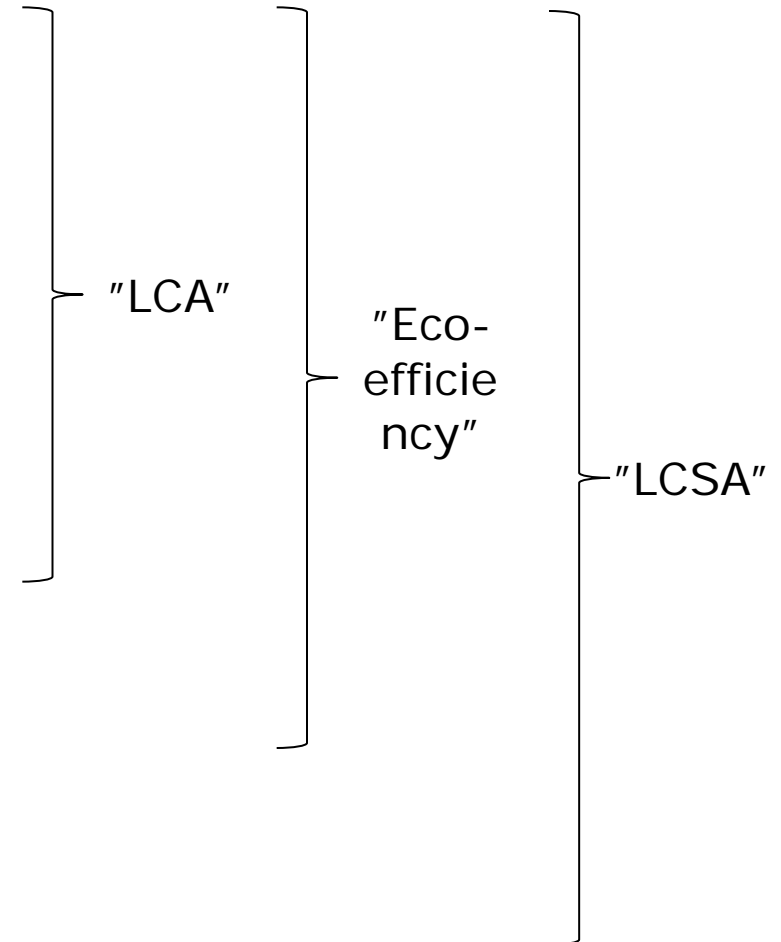
Finansiella kostnader för omhändertagande av (hårda) plastförpackningar (ca 25000 ton/år), miljöprestanda (grön) omräknad till externalitet

Slutsatser

I praktisk mening är det produktsystem hållbarare som jämfört med alternativ:

- Sparar material
  - ÅV som ger högt utbyte (lite spill)
  - Nyttiggörande med "hög" kvalitet
- Sparar energi
  - Snåla processer
  - Energi-återvinning
- Minskar kemikaliebelastning
- Är konkurrenskraftigt på marknaden
- Bidrar till förbättrade "livsvillkor"

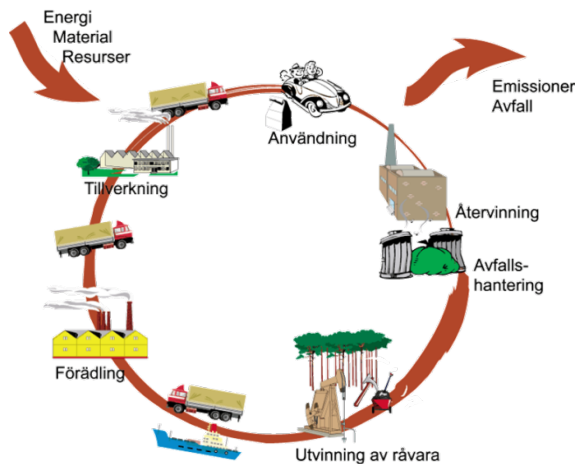

Alltså:

Viktiga faktorer för att bedöma materials hållbarhet är

- "investeringen" att tillverka det
- det produktsystem det används i
- och hur investeringen förvaltas

- Med avseende på ekonomi, miljö, och livsvillkor

Tack för uppmärksamheten!

Tomas Rydberg

tomas.rydberg@ivl.se

www.ivl.se